

## CHIẾC THUYỀN NGOÀI XA

- Nguyễn Minh Châu -

### A. MỤC TIÊU BÀI DẠY :

Giúp học sinh :

1. Kiến thức:

- Cảm nhận được suy nghĩ của người nghệ sĩ nhiếp ảnh khi phát hiện ra mâu thuẫn éo le trong nghề nghiệp của mình ; từ đó thấu hiểu mỗi người trong cõi đời, nhất là người nghệ sĩ, không thể đơn giản và sơ lược khi nhìn nhận cuộc sống và con người.

- Thấy được nghệ thuật kết cấu độc đáo, cách triển khai cốt truyện rất sáng tạo, khắc họa nhân vật khá sắc sảo của một cây bút viết truyện ngắn có bản lĩnh và tài hoa.

2. Kỹ năng: Chọn các chi tiết để phát hiện, phân tích.

3. Thái độ: Tình yêu nghệ thuật và con người.

### B. PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC:

- SGK, SGV.

- Thiết kế bài học.

### C. CÁCH THỨC TIẾN HÀNH

1. Ôn định lớp:

2. Kiểm tra bài cũ:

3. Dẫn nhập:

Sau 1945, đất nước thoát khỏi chiến tranh bước vào giai đoạn xây dựng, phát triển trong hòa bình đã mở ra cho văn học những tiền đề mới. Nhiều nhà văn trăn trở, tìm tòi hướng đi mới cho văn học trong tình hình mới : khám phá đời sống ở phương diện đời thường trên bình diện đạo đức thế sự. Một trong những cây bút tiên phong trong sự tìm tòi, khám phá là Nguyễn Minh Châu với một số tác phẩm tiêu biểu như Người đàn bà trên chuyến tàu tốc hành, Bến quê, Chiếc thuyền ngoài xa... Chúng ta hãy cùng nhau tìm hiểu một tác phẩm tiêu biểu của ông thuộc khuynh hướng này: Chiếc thuyền ngoài xa.

4. Bài mới

| Hoạt động của Thầy – Trò                                                                                                                                                | Nội dung cần đạt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Hoạt động 1: Tìm hiểu chung</b><br><b>1. Tác giả</b><br><i>- Em đã biết được những gì về Nguyễn Minh Châu và sáng tác của ông, nhất là chặng đường sau năm 1975?</i> | <b>I. GIỚI THIỆU CHUNG</b><br><b>1. Tác giả:</b><br>- Nguyễn Minh Châu (1930 – 1989)<br>- Quê ở làng Thới, xã Quỳnh Hải, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An.<br>- Là một trong những cây bút tiên phong của văn học Việt Nam thời kì đổi mới, “thuộc trong số những nhà văn mở đường tinh anh và tài năng nhất của văn học ta hiện nay” (Nguyễn Ngọc) |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>2. Truyện ngắn “Chiếc thuyền ngoài xa”</b></p> <p>a. Xuất xứ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Em hãy trình bày hiểu biết của em về xuất xứ và hoàn cảnh sáng tác của tác phẩm?</li> </ul> <p>b. Tóm tắt</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gọi vài HS tóm tắt tác phẩm trên cơ sở HS đã đọc tác phẩm ở nhà.</li> <li>- GV ghi nhận những ý chính.</li> </ul> <p>c. Bố cục</p> <p><i>Từ những ý chính trên phần tóm tắt, em hãy xác định bố cục của tác phẩm?</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sau 1975, sáng tác của NMC đi sâu khám phá sự thật đời sống ở bình diện đạo đức thế sự.</li> <li>- Tác phẩm chính: (SGK)</li> </ul> <p><b>2. Truyện ngắn “Chiếc thuyền ngoài xa”</b></p> <p><b>a. Xuất xứ :</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Được sáng tác năm 1983</li> <li>- Truyện ngắn lúc đầu được in trong tập <i>Bến quê</i> (1985), sau được in lại trong tập cùng tên (in năm 1987).</li> <li>- Là một trong những sáng tác tiêu biểu của văn học Việt Nam thời kì đổi mới.</li> </ul> <p><b>b. Tóm tắt:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Theo lời của trưởng phòng, nghệ sĩ nhiếp ảnh Phùng đến một vùng ven biển miền Trung (cũng là nơi anh từng chiến đấu) để chụp một tấm ảnh cho cuốn lịch năm sau.</li> <li>- Sau nhiều ngày “phục kích”, anh đã phát hiện và chụp được cảnh một chiếc thuyền ngoài xa đang ẩn hiện trong biển sớm mờ sương.</li> <li>- Nhưng khi chiếc thuyền vào bờ, anh đã kinh ngạc hết mức khi chứng kiến cảnh từ trong thuyền bước ra một gã chồng vũ phu đánh đập người vợ dã man, đứa con vì muốn bảo vệ mẹ đã đánh trả lại cha mình.</li> <li>- Những ngày sau, cảnh tượng đó lại tiếp diễn và lần này anh phải can thiệp...</li> <li>- Theo lời mời của chánh án Đẩu (đồng đội cũ của anh), người đàn bà hàng chài đã đến toà án huyện. Tại đây, người đàn bà đã từ chối sự giúp đỡ của Đẩu và Phùng, nhất quyết không bỏ lão chồng vũ phu.</li> <li>- Chị đã kể câu chuyện về cuộc đời mình và đó cũng là lí do cho sự từ chối trên.</li> <li>- Rời vùng biển với khá nhiều ảnh, Phùng đã chọn được một tấm ảnh về “thuyền và biển” cho tờ lịch năm ấy. Tuy nhiên, mỗi lần đứng trước tấm ảnh, anh bao giờ cũng thấy hình ảnh người đàn bà lam lũ, nghèo khổ bước ra từ bức tranh.</li> </ul> <p><b>c. Bố cục:</b> 2 đoạn</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Đoạn 1: Từ đầu .... đến “Chiếc thuyền lưới vó đã biến mất”: Hai phát hiện của người nghệ sĩ nhiếp ảnh.</li> <li>- Đoạn 2: Phần còn lại: Câu chuyện của người đàn bà hàng chài ở toà án huyện và tấm ảnh</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Hoạt động 2: Tìm hiểu văn bản.</b></p> <p><b>1. Tìm hiểu hai phát hiện của người nghệ sĩ nhiếp ảnh.</b></p> <p>- Nghệ sĩ phát hiện ra điều gì trong buổi sáng tinh sương? Cảnh đó được miêu tả như thế nào?</p> <p>+ <i>Thiên nhiên hiện ra như thế nào ?</i></p> <p>+ <i>Con người xuất hiện với tư thế ra sao ?</i></p> <p>+ <i>Khung cảnh thiên nhiên ấy được nhìn nhận với vẻ đẹp như thế nào ?</i></p> <p>- <i>Qua đó, em có cảm nhận gì về bức tranh tranh này ?</i></p> <p>- <i>Người nghệ sĩ đã có tâm trạng gì khi được chiêm ngưỡng bức ảnh nghệ thuật của tạo hóa?</i></p> <p>- <i>Người nghệ sĩ đã kinh ngạc phát hiện ra điều gì khi thuyền cập bến?</i></p> <p>- <i>Thái độ của Phùng như thế nào khi phát hiện ra sự nghiệt ngã ấy ?</i></p> | <p>được chọn.</p> <p><b>II. TÌM HIỂU VĂN BẢN</b></p> <p><b>1. Hai phát hiện của người nghệ sĩ Phùng</b></p> <p><b><u>a. Phát hiện thứ nhất đầy thơ mộng</u></b></p> <p>- Vẻ đẹp trên mặt biển mờ sương, như “một bức tranh mực tàu của một danh họa thời cổ:</p> <p>+ <b>Thiên nhiên:</b> “<i>Mũi thuyền in một nét mơ hồ loè nhoè vào bầu sương mù trắng như sữa và màu hồng của mặt trời</i>”.</p> <p>+ <b>Con người:</b> “<i>Vài bóng người lớn lẫn trẻ con ngồi im phăng phắc như tượng trên chiếc mũi khum khum, đang hướng mặt vào bờ</i>”</p> <p>+ <b>Cách nhìn:</b> “<i>toàn bộ khung cảnh từ đường nét đến ánh sáng đều hài hoà và đẹp</i>”, “<i>một vẻ đẹp thực đơn giản và toàn bích</i>”</p> <p>⇒ <b>Đường nét, ánh sáng hài hoà, đẹp. Đó là cảnh “đắt” trời cho.</b></p> <p>- Tâm trạng người nghệ sĩ:</p> <p>+ Bối rối, trái tim bị bóp chặt...</p> <p>+ “<i>Vừa khám phá thấy cái chân lí của sự hoàn thiện, khám phá thấy cái khoảnh khắc trong ngần của tâm hồn</i>”</p> <p>⇒ <b>Cảm thấy hạnh phúc chất ngất, cảm nhận được cái Thiện, cái Mĩ của cuộc đời, cảm thấy tâm hồn mình như được thanh lọc, trở nên trong trẻo, tinh khiết.</b></p> <p><b><u>b. Phát hiện thứ hai đầy nghịch lí</u></b></p> <p>- Phùng đã chứng kiến cảnh tượng: một người đàn ông đánh vợ dã man.</p> <p>+ <b>Người đàn bà:</b> khắc khổ, xấu xí, mệt mỏi và chỉ biết “<i>cam chịu đầy nhẫn nhục</i>”.</p> <p>+ <b>Lão đàn ông:</b> thô kệch, dữ dằn, độc ác, quật tới tấp vào lưng vợ như một cách để giải toả uất ức, khổ đau.</p> <p>+ <b>Thằng bé Phác:</b> đánh lại cha vì thương mẹ</p> <p>- Thái độ của người nghệ sĩ:</p> <p>+ “<i>Chết lặng</i>”, không tin vào những gì đang diễn ra trước mắt: “<i>kinh ngạc đến mức, trong mấy phút đầu, tôi cứ đứng há mồm ra mà nhìn</i>”</p> <p>+ Không thể chịu được khi thấy cảnh ấy, Phùng đã “<i>vứt chiếc máy ảnh xuống đất, chạy</i></p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- Phùng đã rút ra được gì đằng sau hai phát hiện của mình ?</p> <p>- Qua hai phát hiện của nghệ sĩ Phùng, Nguyễn Minh Châu muốn người đọc nhận thức được điều gì về cuộc đời?</p> <p><b>2. Tìm hiểu Câu chuyện của người đàn bà hàng chài ở toà án huyện</b></p> <p>- Người đàn bà hàng chài được tác giả khắc họa như thế nào ?</p> <p>-Trước hết,thái độ của người đàn bà hàng chài lại xuất hiện ở toà án huyện?</p> <p>-Người đàn bà có làm theo lời đề nghị và sự giúp đỡ của chánh án Đẩu và nghệ sĩ Phùng hay không? Vì sao?</p> <p>-Tại sao chị ta lại cam chịu cuộc sống như thế?</p> | <p>nhào tới”</p> <p><b><u>c. Nghịch lí của hai phát hiện trên:</u></b></p> <p>- Phùng đã cay đắng nhận ra những ngang trái, xấu xa trong gia đình kia đã làm cho những điều huyền diệu mà anh đã phát hiện hiện hình ra thật khủng khiếp, ghê sợ.</p> <p>- Cuộc đời không đơn giản, xuôi chiều, không phải bao giờ cũng đẹp, cũng là nghệ thuật, mà chứa đựng nhiều nghịch lí, mâu thuẫn giữa cái đẹp - xấu, thiện – ác.</p> <p>- Người nghệ sĩ phải tìm hiểu cuộc đời trong mối quan hệ đa chiều.</p> <p><b>2. Câu chuyện của người đàn bà hàng chài ở toà án huyện:</b></p> <p><b>a. Câu chuyện về người đàn bà hàng chài:</b></p> <p>- Ngoài 40 tuổi, thô kệch, rỗ mặt, “<i>khuôn mặt mệt mỏi</i>”</p> <p>- Bị chồng đánh đập “<i>ba ngày một trận nhẹ, năm ngày một trận nặng</i>” nhưng vẫn cam chịu “<i>không h. kêu m.ít ti.ng, không ch.àng tr.ủ, không tìm cách ch.ạy tr.ên</i>”</p> <p>=&gt; <b>Gợi lên một cuộc đời nghèo khổ, lam lũ, sẵn sàng chịu đựng tất cả</b></p> <p>- Thái độ của người đàn bà: rón rén, cố thu người lại -&gt; Đáng thương và tội nghiệp.</p> <p>- Lời van xin “ <i>Quý toà ... đừng bắt con bỏ nó</i>”</p> <p>-&gt; Mọi giá quyết không bỏ chồng, có thể đánh đổi tất cả.</p> <p>- Lời giải thích cho sự chịu đựng không thể bỏ chồng:</p> <p>+ “ <i>Các chú không hiểu người làm ăn</i>” -&gt; Chưa hiểu hoàn cảnh của con người.</p> <p>+ Do sinh con nhiều, trên thuyền lại chật -&gt; Tù túng, gò bó của cuộc sống nên sinh ra vậy.</p> <p>+ Cần người đàn ông trên thuyền: “<i>Nồi vắt vả của ... đàn ông</i>” -&gt; vì vậy mà cam chịu để sống.</p> <p>+ Cũng có khi biển động sóng to -&gt; Cuộc sống có khi va chạm, không hiểu nhau.</p> <p>+ “<i>Phải sống cho con chứ không thể cho mình</i>” -&gt; Đó là sự hi sinh, tình mẫu tử vô bờ bến.</p> <p>+ Cuộc sống cũng có lúc hạnh phúc “<i>cũng có lúc sống hoà thuận vui vẻ, hạnh phúc nhìn các con ăn no</i>” -&gt; Chắt chiu hạnh phúc dù nhỏ</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- Em nhận xét, đánh giá thế nào về người đàn bà hàng chài?</p> <p>- Qua câu chuyện về cuộc đời chị, nhà văn muốn nói điều gì?</p> <p>- Hình ảnh người chồng của người đàn bà hàng chài được miêu tả như thế nào?</p> <p>- Người đàn bà ấy đã nói và kể lại những gì về người chồng vũ phu của mình?</p> <p>+ Qua đó, có thể nhận thấy thái độ của chị đối với người chồng như thế nào?</p> <p>+ Còn chánh án Đẩu, nghệ sĩ Phùng và bé Phác đánh giá như thế nào về người đàn ông này?</p> | <p>nhất.</p> <p>+ “Lão chồng tôi khi ấy là một anh con trai cục tính nhưng hiền lành lắm, không bao giờ đánh đập tôi”. “Giả tôi để ít đi hoặc húng tôi sắm một chiếc thuyền rộng hơn...”</p> <p>-&gt; Cảm thông với người chồng.</p> <p>=&gt; <b>Sơ kết:</b> Nhân vật có sự đối lập giữa vẻ bên ngoài và tâm hồn bên trong :</p> <p>+ Người đàn bà thất học nhưng rất hiểu cuộc đời: hiểu thiên chức làm mẹ, hiểu nỗi khổ và sự bế tắc của người chồng.</p> <p>+ Giàu đức hy sinh, giàu lòng vị tha, nhân hậu – chất chiu hạnh phúc đời thường – nhìn đời một cách sâu sắc</p> <p>+ Thấp thoáng vẻ đẹp truyền thống của người phụ nữ VN trong quá khứ</p> <p>+ <b>Quan niệm của nhà văn:</b> cuộc sống con người không đơn giản, người nghệ sĩ không thể dễ dãi, giản đơn khi nhìn nhận mọi sự vật, hiện tượng của đời sống.</p> <p><b>b. Các nhân vật trong câu chuyện:</b></p> <p><b>* Người đàn ông:</b></p> <p>- Dáng vẻ khắc khổ, lam lũ nhưng mạnh mẽ và dữ dội: “Lưng rộng và cong như một chiếc thuyền”, “mái tóc quăn”, “chân đi chữ bát”, “hai con mắt độc dữ”</p> <p>- Vốn là một anh con trai hiền lành, chỉ vì “nghèo khổ, túng quẫn”, nhiều lo toan, cực nhọc mà trở thành người đàn ông độc ác, người chồng vũ phu.</p> <p>- Khi nào thấy khổ là lão đánh vợ: “lão trút cơn giận như lửa cháy bằng cách dùng chiếc thắt lưng quật tới tấp vào lưng người đàn bà”, đánh như để giải tỏa uất ức, để trút sạch tức tối, buồn phiền.</p> <p>- Qua cái nhìn của người đàn bà: nạn nhân của hoàn cảnh nên đáng được cảm thông, chia sẻ.</p> <p>- Qua cái nhìn của chánh án Đẩu, nghệ sĩ Phùng và bé Phác: người vũ phu, thủ phạm gây đau khổ nên đáng căm phẫn, đáng lên án.</p> <p>-&gt; Vừa là nạn nhân của cuộc sống khổ khổ, vừa là thủ phạm gây đau khổ cho những người thân.</p> <p>=&gt; <b>Phải có cái nhìn đa diện, nhiều chiều về cuộc sống và con người.hưng hiền lành xưa</b></p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- Từ đó, chúng ta rút ra được điều gì về cách nhìn nhận mọi sự vật, hiện tượng trong đời sống nói chung?</p> <p>+ Em có đánh giá, nhận xét gì về chị của Phác?</p> <p>+ Còn Phác là một đứa trẻ như thế nào?</p> <p>+ Cảm nhận của em về hoàn cảnh của hai chị em Phác?</p> <p>+ Trình bày những cảm nhận của em về nhân vật nhiếp ảnh Phùng?</p> <p>+ Qua câu chuyện của người đàn bà hàng chài, Phùng có những thay đổi gì trong suy nghĩ?</p> <p>+ Trước khi nghe câu chuyện của người đàn bà hàng chài, thái độ của chánh án Đẩu là rất</p> | <p><b>kia thành một người chồng</b><br/> <b>* Chị em thằng Phác:</b></p> <p>- Chị Phác:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Một cô bé ốm yếu mà can đảm, phải vật lộn để tước lấy con dao từ tay Phác, không cho nó làm việc trái với luân thường đạo lý.</li> <li>+ Trong lòng tan nát vì đau đớn: bỏ điên cuồng hành hạ mẹ, vì thương mẹ mà thằng em định cầm dao ngăn bố lại...</li> </ul> <p>=&gt; Có những hành động đúng đắn, biết lo toan, là chỗ dựa vững chắc cho người mẹ.</p> <p><b>- Phác:</b></p> <p>Thương mẹ theo kiểu trẻ con xốc nổi, theo cách của đứa con trai vùng biển.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Nó “lặng lẽ đưa ngón tay lên khẽ sờ trên khuôn mặt người mẹ, như muốn lau đi những giọt nước mắt chứa đầy trong nốt rỗ chẳng chì”</li> <li>+ Nó “tuyên bố với các bác ở xưởng đóng thuyền rằng nó còn có mặt ở dưới biển này thì mẹ nó không bị đánh”</li> </ul> <p>-&gt; Phản ứng dữ dội, tình thương mẹ dạt dào.</p> <p>=&gt; <b>Tình huống khó xử, nỗi đau khó giải quyết: đứng về ai, làm thế nào để trọn đạo làm con?</b></p> <p><b>* Nhiếp ảnh Phùng :</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nhạy cảm trước cái đẹp của thiên nhiên, trước vẻ đẹp tinh khôi của thuyền biển lúc bình minh.</li> <li>- Xúc động mãnh liệt trước tình trạng con người phải chịu sự bạo hành của cái xấu, cái ác.</li> <li>- Phát hiện vẻ đẹp tâm hồn con người: đằng sau vẻ xấu xí người đàn bà là một tâm hồn yêu thương, vị tha...</li> <li>- Rút ra chân lí về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống</li> </ul> <p><b>* Chánh án Đẩu:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- “Vỡ ra” nhiều vấn đề về cách nhìn nhận, đánh giá con người:</li> <li>+ Cuộc đời người đàn bà này không hề giản đơn</li> <li>+ Trong hoàn cảnh này, cách hành xử của người đàn bà là không thể khác</li> <li>+ Giải pháp “bỏ chồng” mà Đẩu áp dụng là không ổn.</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>ương quyết. Nhưng khi nghe những gì mà người phụ nữ này giải bày, Đầu cảm thấy như thế nào?</i></p> <p><b>3.Tìm hiểu tám ảnh được chọn trong “bộ lịch năm ấy”</b></p> <p>+ <i>Mỗi lần nhìn bức ảnh đen trắng, người nghệ sĩ đều thấy những gì?</i></p> <p>+ <i>Vậy Nguyễn Minh Châu muốn phát biểu điều gì về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc đời?</i></p> <p><b>4.Tìm hiểu nghệ thuật của tác phẩm.</b></p> <p>+ <i>Tác giả đã xây dựng được một tình huống truyện như thế nào?</i></p> <p>+ <i>Từ những tình huống đó, nhân vật Phùng đã có những thay đổi gì?</i></p> <p>+ <i>Tác giả đã chọn lời kể theo nhân vật nào? Từ việc chọn lựa này, lời kể của tác giả sẽ có</i></p> | <p><b>3. Tám ảnh được chọn trong “bộ lịch năm ấy”:</b></p> <p>- Mỗi lần nhìn kĩ bức ảnh đen trắng, người nghệ sĩ đều thấy “hiện lên cái mùa hồng hồng của ánh sương mai”</p> <p>=&gt; Chất thơ, vẻ đẹp lãng mạn của cuộc đời.</p> <p>- Nhưng nếu nhìn lâu hơn, bao giờ anh cũng thấy “người đàn bà ấy đang bước ra khỏi tám ảnh”</p> <p>=&gt; Hiện thân của những lam lũ, khổn khó của đời thường, là sự thật cuộc đời đằng sau bức tranh.</p> <p>=&gt; <b>Quan niệm: nghệ thuật chân chính không bao giờ rời xa cuộc đời và phải là cuộc đời, luôn luôn vì cuộc đời.</b></p> <p><b>4. Đặc sắc về nghệ thuật của tác phẩm:</b></p> <p><b>a. Xây dựng tình huống truyện:</b></p> <p>- Độc đáo, hấp dẫn, mang ý nghĩa khám phá, phát hiện về đời sống</p> <p>+ Tình huống 1: Phùng rung động, say mê trước cảnh đẹp “trời cho”</p> <p>+ Tình huống 2: Trong giây phút tâm hồn thăng hoa, anh bất ngờ chứng kiến cảnh tượng người đàn ông đánh vợ</p> <p>+ Phùng còn chứng kiến cảnh tượng đó thêm lần nữa: người đàn bà nhẫn nhục, hành động của chị em Phác</p> <p>+ Từ đó, Phùng có cách nhìn đời khác đi. Anh thấy rõ cái ngang trái, hiểu thêm về người đàn bà, chị em Phác, hiểu sâu thêm bản chất của người bạn Đầu và hiểu chính mình</p> <p>=&gt; Tình huống được đẩy lên cao trào và ngày càng xoáy sâu để thể hiện tính cách con người và cuộc đời.</p> <p><b>b.Ngôn ngữ nghệ thuật của tác phẩm</b></p> <p>- Ngôn ngữ người kể chuyện: Thể hiện qua nhân vật Phùng, sự hóa thân của tác giả. Chọn người kể chuyện như thế đã tạo ra một điểm nhìn trần thuật sắc sảo, tăng cường khả năng khám phá đời sống, lời kể trở nên khách quan, chân thật, giàu sức thuyết phục.</p> <p>- Ngôn ngữ nhân vật: Phù hợp với đặc điểm tính cách của từng người.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                     |                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| <p><i>hiệu quả gì?</i></p> <p>+ <i>Nhận xét về cách xây dựng ngôn ngữ của các nhân vật?</i></p> <p><b>Hoạt động 3: Tổng kết</b></p> | <p><b>III. TỔNG KẾT : Sgk</b></p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|

**D. củng cố:**

- Từ hai phát hiện của nhiếp ảnh Phùng, anh (chị) rút ra bài học gì cho bản thân về cách nhìn nhận mọi sự việc, hiện tượng trong cuộc sống nói chung?
- Qua đôi bạn Phùng và Đẩu, anh (chị) cảm nhận gì về cách giải quyết khó khăn của giới trẻ hiện nay ?
- Nhân vật nào để lại ấn tượng trong anh (chị) nhiều nhất sau khi học “Chiếc thuyền ngoài xa”?
- Nếu chứng kiến những nạn bạo hành trong gia đình (xung quanh ta hoặc ngay chính người thân chúng ta), anh (chị) sẽ làm thế nào?

**E. Dặn dò:**

\* Hướng dẫn học bài:

- Hai phát hiện của người nghệ sĩ.
- Hình ảnh người đàn bà hàng chài.
- Bài học rút ra của người nghệ sĩ.